Thous i Orts, Gaspar (LIT)

(Benidorm 1836-Isla de los Negros, Filipines, 1891). Fill del benidormer Josep Thous i Pérez i d'Àngela Orts i Morales, de Finestrat, tingué dos germans, Josep i Manuel. Cursà els primers estudis en el col·legi de Mutxamel que dirigia el prevere Josep Poveda. En 1818 obté el títol de batxiller en l'institut d'ensenyament secundari d'Alacant. Va iniciar els estudis de Dret en la Universitat de València i els acabà en la de Madrid. Després d'exercir durant un temps com a advocat a Alacant i en el districte judicial de Callosa d'En Sarrià, es trasllada a Madrid on comença la seua carrera periodística. En aquesta ciutat va ser redactor del periòdic *La Estrella*, així com director i propietari de la revista literaria *El Pensamiento* i del periòdic satíric *El Fuelle*. Com a conseqüència de la revolució liberal de 1868, que foragità del tron la reina Isabel II i obrí a Espanya un període de llibertats democràtiques, tant ell com tota la seua família passaren a militar en el carlisme. El 1872, juntament amb el seu germà Josep, s'incorpora com a voluntari a l'exèrcit carlí del País Basc, on és nomenat advocat consultor de la Diputació Autònoma d'Àlava i alcalde major d'aquesta demarcació territorial. Durant aquest temps va ser director de *El Boletín de la Guerra*, d'Àlaba, primera publicació periòdica carlista, així com redactor corresponsal de *El Cuartel Real*, l'òrgan de comunicació carlista més important, i *La Voix de la Patrie*, a Baiona. Després es trasllada a la zona militar del Centre, on dirigeix el periòdic *La Vanguardia*. Entre altres càrrecs importants, va ocupar el de governador civil, nominal, de Castelló de la Plana. A finals del 1874, per orde del pretendent carlí Carlos VII, torna, amb el seu germà, al País Valencià, a fi de contribuir a l'organització militar i civil de la zona controlada pels insurrectes. A partir del 1877, quan ja havia finalitzat la guerra carlista, reprén la vida pública fundant i dirigint a València, en col·laboració amb el seu germà Josep, una sèrie de publicacions de caràcter religiós o de tendència política carlina.Va ser redactor de *La Unión Católica* i, després, director dels diaris polítics tradicionalistes *La Señera, El Almogávar* i *El Zuavo*. Una atenció especial mereix la seua activitat al front del periòdic satíric de tendència carlina *El Palleter*, diari publicat en valencià des del 1882 fins al 1919 en sis èpoques i amb numeracions distintes, que Gaspar Thous va fundar juntament amb el seu germà Josep. Aquest periòdic, que arribà a tenir una tirada de 50.000 exemplars, li serví de plataforma per a desplegar una campanya crítica permanent contra els governs monàrquics liberals, sempre des de posicions carlines, antialfonsines i integristes, la qual cosa li valgué veure's implicat en diversos plets judicials i, fins i tot, una condemna de vuit anys de presó. Finalment, va ser indultat el 1885, any en què comença la segona etapa del periòdic. De bell nou hi publica un article crític en relació a la política estatal del moment, ara contra Cánovas del Castillo, la qual cosa el va abocar a un altre processament. No obstant, aconseguí alliberar-se de les conseqüències gràcies a certes influències polítiques que propiciaren un acord amb les autoritats pel qual Gaspar es comprometia a anar-se'n a les Filipines. A aquestes illes va exercir la judicatura com a magistrat de la Isla de los Negros. Al marge de la seua intensa activitat periodística, va escriure, entre altres obres, la comèdia *Por recoger una herencia*, les novel·les costumistes *El Cuarto Mandamiento* i *Margarita del Carmen*, i la novel·la històrica *El Palleter*. *Episodios de la Guerra de la Independencia* (València, 1886). Cal afegir encara la seua dedicació al conreu de la poesia en valencià, que va donar a conéixer en diverses sessions de la societat valencianista "Lo Rat Penat", en la junta de govern de la qual ocupà diversos càrrecs. Va ser membre de l'Acadèmia de Jurisprudència. (Revisat, 10-11-16).

Diccionari de Benidorm